

Informasjon om kartlegging og vurdering av vann- og avløp - til deg som er utbygger, politiker eller huseier

Hva er kartlegging og vurdering av vann og avløp?

Kartlegging og vurdering av vann- og avløp for et område skal gi oversikt over alle forhold av betydning for vann og avløp i området, som forurensning, helse, vannkvalitet og brukerinteresser.

Arbeidet skal avklare hvilke muligheter og begrensninger som finnes for området og eventuelt hvilke spesielle forhold som må ivaretas. Det skal sikre at videre beslutninger gjennomføres helhetlig og inkluderer vurdering av alle relevante forhold.

Kartlegging og vurdering bør inngå i grunnlagsmaterialet for alle arealplaner. Det kan også være aktuelt ved behandling av utslipps- og byggesøknader.

Når bør det lages en kartlegging og vurdering?

Helhetlig kartlegging og vurdering utarbeides ved planlegging av nye bygninger, ved fortetting av eksisterende områder, eller ved utbedring av eksisterende vann- og/eller avløpsanlegg. Planer kan lages både for boliger, fritidsboliger og andre type bygninger.

Kartlegging og vurdering av vann og avløp bør utarbeides i alle nye arealplaner, ved større utslippsøknader og ved søknader der det er spesielle forhold. Den er førende for om det er aktuelt å bygge ut i et område og hvordan arealet innenfor et område kan utnyttes. For eksempel kan det tenkes at et avløpsanlegg på grunn av grunnforhold, hensyn til drikkevannskilder eller annet, må plasseres der man i utgangspunktet har sett for seg en vei eller ei hytte. Planen må derfor være utarbeidet tidlig i arealplanprosessen.

Hvorfor bør det lages en kartlegging og vurdering?

Ved vurdering av planforslag skal kommunen påse at det vedtas reguleringsplaner som ikke fører til forurensning eller skade, og at det tilrettelegges for gode

vann- og avløpsløsninger for hele planområdet. Derfor trenger kommunen god oversikt over alle relevante forhold.

Når et område bygges ut med boliger eller hytter vil utslipp av forurensninger til vann, vassdrag eller grunnvann øke. Selv om avløpsvannet renses godt, vil det alltid være noe igjen som må slippes ut. Da er det viktig med god planlegging, slik at en er sikker på at ikke forurensningene blir for store og ødelegger vannkvaliteten. En må også være sikker på at en ikke forurenser drikkevannet for seg selv eller andre og at alle andre relevante forhold er vurdert og ivarettatt, slik som naturmangfold, brukerinteresser, helse og forurensning.

All forurensning er i utgangspunktet uønsket, men tillates i praksis innenfor målsettinger om ønsket miljøtilstand. Hvis det er flere som har planer om utbygging i samme område, med utslipp til det samme vassdraget, er det viktig at utslippene fordeles slik at påvirkningen samlet blir minst mulig. Derfor bør det lages en samlet kartlegging og vurdering for vann- og avløp for områdene slik at en får oversikt over den totale virkningen på vassdraget og eventuelt deler av dette. Gjennom en slik kartlegging og vurdering kan en finne de gunstige løsningene for miljø og økonomi. En slik kartlegging og vurdering vil gi kommunen

grunnlag for å vurdere om en kan tillate at utslippene øker, hvor strenge renskravene i så fall bør være, og hvilke andre relevante hensyn som må ivaretas. På den måten kan behandlingen i kommunen gjøres enklere og vedtak fattes raskere.

Hva er innholdet i en kartlegging og vurdering?

Dette vil variere fra sak til sak, men vanligvis vil det omfatte blant annet:

- Beskrivelse av tekniske løsninger for vann- og avløp, eksisterende og fremtidige. I tillegg beskrivelse av eventuelle vurderinger som er gjort av andre løsninger.
- Beskrivelse av hvordan vannkvaliteten og situasjonen forøvrig er i vassdraget i dag.
- Vurdering av hvilke konsekvenser planlagte utbygginger vil ha for vannkvaliteten, miljø, helse.
- Vurdering av om utslippene vil forurense drikkevannskilder.

Hvem bruker kartleggingen og til hva?

- Grunneier/tiltakshaver:
  - Nødvendig dokumentasjon i forbindelse med behandling av reguleringsplan.
  - Som grunnlag med føringer for søknad om utslipps- og byggetillatelse.
- Kommunen:
  - For å gi kommunen et grunnlag for å vurdere om et område er egnet for utbygging, for å vurdere hvor strenge utslippskravene eventuelt bør være og for å fatte faglige og riktige beslutninger om videre utvikling av et område.

- Som et effektivt saksbehandlingsverktøy i kommende utslippsøknader
- Som grunnlag for videre areal-/vann- og avløpsplanlegging i kommunen
- For å sikre at vannforekomstene skal ha eller få «god økologisk tilstand».
- Prosjekterende foretak: Som grunnlag med føringer for detaljprosjektering av det enkelte avløpsanlegg.

Eksempler på konsekvensene av å droppe helhetlig kartlegging og vurdering, eller ikke følge vedtatte planer

- Området kan være uegnet for gode avløpsløsninger. Det betyr at løsningen for hus- eller hytteeier blir unødvendig kostbar eller krever unødvendig mye drift og vedlikehold. Mangel på gode løsninger for avløp kan medføre at det ikke er mulig å få innlagt vann.
- Området kan ha lite tilgang på drikkevann eller drikkevannet kan være av for dårlig kvalitet. Dette kan bety at huseier må bære inn alt drikkevann eller at det må brukes store kostnader på å få tilgang til drikkevann. Kostandene må normalt dekkes av huseier. Av og til kan det være aktuelt for kommunen å føre frem offentlige ledninger til området.
- Uten kartlegging og vurdering tidlig i arealplanarbeidet, kan det bli vanskelig å finne gode VA-løsninger for eksisterende og/eller nye bygninger. I verste fall er det kun de som kommer først som får gode og brukervennlige løsninger. De som søker sent vil få kostbare og/eller mindre gode løsninger.
- Risikoen for lokal forurensning av grunn eller vann øker dersom man ikke ser hele området som en helhet.
- Det kan bli vanskelig for kommunen å oppnå sine miljømål, dersom man ikke foretar en helhetlig vurdering av utslipp.
- Det blir fristende å etablere ulovlige/ikke godkjente løsninger for innlagt vann. Da mister man kontroll på utslippene, og forurensning kan oppstå.
- Man får ikke gjennomført nødvendig opprydding i områder som har dårlige løsninger. Dette kan også hindre videre ønsket utvikling

RINGEBU
KOMMUNE